

Slutrapport

Återrapportering av ekonomiskt stöd till lokalt brottsförebyggande projekt

Det sker mycket brottsförebyggande arbete runtom i landet, både som projekt och i den löpande verksamheten. Några av dessa insatser har kunnat genomföras med hjälp av ekonomiskt stöd från Brottsförebyggande rådet (Brå). Arbetet dokumenteras och efter insatsen lämnas en slutrapport till Brå.

Erfarenheterna från de olika projekten är många gånger intressanta för andra som arbetar med brottsförebyggande arbete och därför publicerar Brå ett urval av rapporterna på myndighetens webbplats.

För sakuppgifter och slutsatser står respektive författare eller organisation.

Fler rapporter finns att ladda ner på www.bra.se/lokaltarbete

”Vändpunkt för elever genom föräldrar” dnr B3.3-0472/2004

Slutrapport avser perioden 2004-03-15 – 2006-03-15

Projektbeskrivning

Bakgrund

Stadsdelsnämnden ansvarar för förskola och grundskola, individ- och familjeomsorg, omsorger om äldre och funktionshindrade samt fritid och kultur i Bergsjön.

I den natursköna stadsdelen Bergsjön bor cirka 14 000 personer från mer än 100 nationer. Stadsdelsförvaltningens budget omsluter 645 miljoner kronor och antalet anställda är cirka 1200 personer.

Vill du veta mer om Bergsjön kan du besöka vår hemsida www.bergsjon.goteborg.se

Stadsdelen Bergsjön arbetar på ett nytt sätt med ungdomsfrågor i samarbete med socialtjänst, skola och fritidsverksamhet. Vi samordnar uppgifter inom socialtjänst, skola och dess elevvårdsteam samt fritidsverksamhet i ett modernt förebyggande arbetssätt. Vi eftersträvar flexibla åtgärder för ungdomar och vi har ett utbyggt ungdomsteam sedan några år tillbaka. Ungdomsteamet har sin placering och utgångspunkt på Bergsjöskolan. Inom Ungdomsteamet finns två kuratorer, en psykolog, en socialsekreterare, fyra förebyggare och två ungdomsassistenter. Ungdomsteamet arbetar bl.a. med elevvården och öppna skolan (vilket innebär fritidsverksamhet för ungdomarna på kvällstid).

En stor andel av eleverna i Bergsjön har invandrarbakgrund. En del föräldrar har dålig självkänsla på grund av den situation de befinner sig i d.v.s. saknar information om svenska samhället, saknar sysselsättning m.m. som resulterar i att de tappar greppet om sina barn.

Språket bland eleverna har hårdnat med sextrakasserier och rasistiska inslag även mot vuxna.

”Vändpunkt för elever genom föräldrar” dnr B3.3-0472/2004

Projektets uppstart

Idén om projektet kom fram under samverkans möten mellan socialtjänsten, skola och polis. Dessa möten hålls regelbundet i stadsdelen.

Under dessa möten blev det tydligt att barn/ungdomar som blir polisanmälda för ett första brott var en oprioriterad grupp och alla var överens om att man måste satsa på dessa barn/ungdomar och arbeta förebyggande startades projekt Vändpunkt för elever genom föräldrar.

Finansieringen av projektet blev klar under dec 2003.

Projektjänsten annonserades ut under jan 2004 och tillsattes 15 mars, 2004. Det var ett tiotal sökande. Anette Larsson socialpedagog med lång erfarenhet inom ungdomsarbete påbörjade tjänsten.

Initialt fick Anette introduktion och metodhandledning av projektledaren Bahman Alami och Mikael Jonsson 1:e socialsekreterare på Ungdomsenheten inom IOF - Bergsjön.

Ett nära samarbete skapades exklusivt utifrån projektet och Kortedala Polisen.

Projektet presenterades till Bergsjöns samtliga skolors Elevhälsoteam, rektorsgruppen i Bergsjön samt berörda enheter inom IOF.

Syfte

Syftet med projektet ”Vändpunkt för elever genom föräldrar” är att öka tryggheten i stadsdelen Bergsjön genom att bryta barns och ungdomars destruktiva beteende, så som bilinbrott, vandalisering, klotter, missbruk och brott av olika slag i eller utanför skolan, samt att minska risken för återfall i brott. Projektets inriktning är ett förändringsarbete med barn och ungdomar i Bergsjön som för första gången blivit gripna av polis. Vi menar att barn/ungdomars och deras föräldrars motivation till förändring är högt vid första förhörstillfället eller snarast möjligt efter att brottet avslöjats. Förändringsarbetets grund är upp till 5 strukturerade samtal utifrån Funktionell familjeterapi (FFT) värdegrund med metoden bekymringssamtal.

”Vändpunkt för elever genom föräldrar” dnr B3.3-0472/2004

Målgrupp

Målgruppen är barn och ungdomar upp till 16 år i Bergsjön som:

- Befinner sig i riskzonen
- Är gripna/misstänkta/anmälda för ett första brott
- Föräldrar till ovanstående barn

Det skulle vara önskvärt att även arbeta med offren, men utifrån projektets ram har vi varit tvungna att exkludera arbetet med denna från början innefattade målgrupp. Detta beroende av att målgruppen är omfattande och att offret inte alltid är en enskild person.

Metod

När föräldrar och barn kallas till ett första polisförhör närvarar projektets ungdomssekreterare under förhöret för att ta del av det inträffade. Detta tillvägagångssätt kan öka motivationen hos föräldrar och barn till fortsatt samarbete med ungdomssekreteraren och tydliggöra allvaret i situationen.

Om inte ungdomssekreteraren kan närvara under polisförhöret informerar polisen om projektet. Ungdomssekreteraren skickar en kallelse med tid för ett möte till föräldrarna.

Under första mötet mellan ungdomssekreteraren och målgruppen erbjuds fem samtal och tydliga instruktioner ges om samtalens syfte och struktur. Samtalens innehåll beror på familjens situation och brottets art. Under samtalen erbjuds råd och stöd till föräldrarna för att bland annat stärka deras föräldraskap, skapa positiva förändringar och möjligheter till att bryta barnets destruktiva beteende. I sista samtalet sker en sammanfattning av tidigare möten.

Bekymringssamtal

Materialet är utarbetat av avdelningen för förebyggande verksamheten på Mangleruds Polisstation i Oslo och utvecklat i samarbetet mellan Justitiedepartementet, forskningsavdelningen på Polishögskolan och Björn Överum polis i Oslo.

Bekymringssamtal används som ett verktyg för samtal med unga i riskbeteende.

Bekymringssamtalens teman är pengar, fritid, spänning, skola, familj och vänner, självuppfattning och andra personliga förhållanden.

”Vändpunkt för elever genom föräldrar” dnr B3.3-0472/2004

Effekterna av bekymringssamtal kan bli:

- En konfrontation ges utifrån handlingen
- En reaktion och reflektion på handlingen
- Framtida konsekvenser av handlingen klarläggs
- Livssituationen kartläggs
- Den unga och föräldrarna blir medvetandegjorda
- Förslag till nya åtgärder

Samverkan

Projektet bedrivs i samverkan med Socialtjänstens barn och ungdomsenhet, Polisen, Bergsjöskolans Ungdomsteam, Fritids och kultur enheten i Bergsjön, samtliga skolor i Bergsjön, Familjebostäder, Försäkrings AB Göta Lejon, Lokalförsörjningsförvaltningen (LFF), samt berörda föräldrar. Projektet har stort intresse och engagemang i att utveckla och skapa nya samarbetsformer med övriga aktörer i stadsdelen.

Resultat/utvärdering

Antal ärenden som deltar/deltagit i projekt ”Vändpunkt” är 106 stycken.

Utav dessa 106 ärenden är det 8 stycken som är återfallsärenden. Återfallen har skett inom en kort tid vilket lett till att de ingått i projektet igen.

Det är ytterligare 5 stycken som återfallit i brott men som inte ingått i projektet ännu en gång utan blivit föremål för andra insatser.

Det är 12 utav dessa 98 familjer som har avböjt kontakt med projektet. Anledningen till detta har varit att de har haft andra pågående insatser.

Ytterligare 11 familjer har inte kommit till bokade möten eller hört av sig.

71 pojkar och 35 flickor har ingått i projektet

55 pojkar har varit fyllda 13 år, 16 pojkar under 13 år fyllda.

17 flickor varit fyllda 13 år, 18 flickor har varit under 13 år fyllda.

”Vändpunkt för elever genom föräldrar” dnr B3.3-0472/2004

Samarbete mellan projektet och socialtjänsten har förekommit i 19 ärenden.

Samarbetet mellan projektet och skolan har förekommit i 17 ärenden.

Det finns ingen familj som tackat nej till projektet, när de har fått erbjudandet i samband med polisförhöret.

Typ av brott

• Snatteri	45
• Misshandel	23
• Olaga hot	5
• Stöld	10
• Häleri	1
• Brott mot knivlagen	2
• Dråpförsök	1
• Bedrägeri	1
• Sexuellt ofredande	1
• Skadegörelse	7
• Tillgrepp av fortskaffningsmedel	7
• Rån	3
Total	106

Bland pojkarna dominerar misshandels brott och bland flickorna är det övervägande snatteri brott som är överrepresenterade.

”Vändpunkt för elever genom föräldrar” dnr B3.3-0472/2004

Samarbetet

När det finns behov av andra insatser eller komplement än Vändpunkt, kan samarbetet se olika ut, exempelvis kan barnet/ungdomen behöva läxhjälp på skolan, en utredning av en specialpedagog om den unge behöver extra stöd i undervisningen.

Samarbetet med socialtjänsten kan vara behov av att inleda en utredning, behov av kontaktperson, behov av familjebehandlare, MST eller andra insatser.

Ungdomssekreteraren förmedlar kontakten, är en länk mellan dessa och är behjälplig så länge som det behövs.

Effekter

Vår uppfattning är att projekt vändpunkt medverkat till att föräldrar fått en större inblick i sitt barns livssituation och blivit medvetandegjorda på sitt barn svårigheter.

Föräldrarna har fått råd och stöd i händelsen vilket i flertalet fall lett till stärkt föräldraskap och ökat föräldraansvar.

Barns och ungdomars destruktiva beteende har minskat.

Skapat tydliga strukturer både på skoltid, fritid och i hemmet.

Skapat meningsfull fritidssysselsättning för barn och ungdomar.

Påskyndat och underlättat samarbetet när det behövts mellan familjer, socialtjänsten, skolan eller andra inblandade.

En insats vid första brottet leder oftast till minskat återfall, vilket i sig leder till minskad vardagsbrottslighet och ökad trygghet, samt samhällsekonomiska och personliga vinster för den enskilde på lång och kort sikt.

Projektets utvecklings område

Närvara när den unge blir gripen för ett första brott och blir hemkörd till föräldrarna, när inte ett polisförhör kommer att hållas.

Erbjuda ”Vändpunkt” till gymnasieelever.

”Vändpunkt för elever genom föräldrar” dnr B3.3-0472/2004

Projektets fortsatta arbete

Projektet ingår i den ordinarie verksamheten inom IFO sedan Mars -2006.

Presentation av projekt Vändpunkt i olika sammanhang

Projekt Vändpunkt presenterades 2005-10-06 på IFO dagen på Storan.

Projektet blev inbjudet att presentera sitt arbete på en konferens i Tallinn som anordnades av Estniska Justitiedepartementet i samarbete med Finska brottsförebyggande rådet 2005-11-15. Konferensen handlade om samarbete kring unga lagbrytare.

Vändpunkt presenterades även på ungdomsarbetar dagen 2005-11-24 i Bergsjön.

Projektet utvecklas och presenteras kontinuerligt i olika sammanhang.

Vill tacka er finansiärer för er medverkan och för att ni möjliggjort detta projekt.

Anette Larsson

Agneta Egelstig

Ungdomssekreterare

Enhets chef